

Чланак високог представника Падду Асхdown-а: "Дипломате УН-а доводе у питање напредак у Босни"

САРАЈЕВО, Босна и Херцеговина – Док ово пишем, у Уједињеним нацијама и неколицини пријестоница на обје стране Атлантика, одвијају се интензивни дипломатски разговори с циљем отклањања критичне препреке даљем току мировне операције међународне заједнице у Босни и Херцеговини.

Срж проблема не лежи у Босни него у Нењ Њорку. Након спора између Сједињених Америчких Држава и њихових партнера у Савјету безбједности око тога да ли особље Сједињених Држава које је стационирано у свијету треба бити под јурисдикцијом ново-основаног Међународног кривичног суда, Њасхингтон је уложио вето на одлуку Савјета безбједности да продужи мандат мисији УН-а у Босни и Херцеговини.

Распетљавање високе политике трансатлантских односа је ван домена моје функције. Али, мој је посао да тражим оно што је најбоље за Босну и Херцеговину. Уколико се овај спор не ријеши до истека данашњег дана, мисија УН-а ће морати да се спакује и приступи недоличном повлачењу из БиХ.

Народ Босне и Херцеговине могао би за ово да плати високу цијену. Исто тако би могли да испаштају људи у остатку Европе, као и у Сједињеним Америчким Државама.

Стабилна Босна значи допринос стабилности Европе.

Босни и Херцеговини су још потребне мировне снаге, не због тога што је она безнадежан случај, него управо из супротног разлога. Шест година након најгорег крвопролића у Европи послије Другог свјетског рата, ова земља показује јасне знаке

одрживог опоравка. Од круцијалног је значаја да се међународна подршка овом опоравку не ускраћује. Ускраћивање такве помоћи због тога што се БиХ нашла у улози пиуна у дипломатским играма био би несавјестан чин.

Напоран рад међународне заједнице из протеклих шест година, са Сједињеним Државама на челу, и самим грађанима Босне и Херцеговине, напоскон урођује плодом.

Нагло повлачење УН-а могло би да све то угрози.

БиХ ја начинила огромне помаке на путу ка нормалној демократији. Међутим, још доста тога треба тек урадити. Домаћи органи морају предузети ефикасне мјере како би се осигурало да се ова земља ни под којим околностима не користи као база за међународни тероризам. Ипак, кријумчарење и трговина људима и даље остаје велики проблем.

Отпочеле су активности на увођењу образовних наставних планова и програма у цијелој земљи који ће од школа начинити мјеста помирења а не мјеста националистичке индоктринације. Постоји стабилна валута, профитабилан банкарски систем, а инфлације скоро да нема. Бруто домаћи производ је у 2000. и 2001. години порастао за око 5 посто, упркос опадању вањске помоћи. Ипак, економија је и даље доста слаба и мора се урадити доста тога да се искоријене националистички надрилијекови који су прије десет година посијали хаос.

Ове године је уведен свеобухватан савремен систем издавања пасоша и личних карата, што значи да су сада документи из БиХ исто тако добри као и било који у Европи, иако организовани криминал и даље врши нездрав утицај на велике дијелове друштва.

Када сам крајем маја преузео одговорност за спровођење мира у БиХ, ја сам утврдио своје приоритете – “прво правда, онда посао, путем реформе”.

Ми се налазимо усред свеобухватне реформе судова, а исто тако

спроводимо цјеловиту реформу полицијских снага. Одговорност за реформу полиције носе Међународне полицијске снаге, над којима надзор врши мисија УН-а. Прерано повлачење мисије Уједињених нација убрзало би транзицију са Међународних полицијских снага на Полицијску мисију Европске Уније, што је планирано за крај ове године, и стога би било много теже достићи сљедећу фазу у нашем раду са полицијом овдје, а то је борба против организованог криминала.

Мој циљ овдје јесте да полако приводим крају интервенционистички мировни процес из послеријатних година, чија је главнина војна компонента Сјеверноатлантског савеза, те помоћи у успостављању нормалног присуства заснованог на опсежном ангажману Европске Уније и приватних инвеститора. За неколико година неће више бити потребе за војницима и међународним бирократама, као што сам ја. Надам се да ће умјесто њих Сарајево бити пуно банкара и пословних људи.

Уколико Савјет безбједности не продужи мандат мисији УН-а до 1. јануара наредне године, процесу нормализације биће задан тежак ударац, али вјероватно не катастрофалан. Трупe Сједињених Држава остат ће као дио стабилизационих снага НАТО-а. Ствар је у томе што ће за постизање циљева међународне заједнице, дакле, стабилне БиХ која нуди сигурност и просперитет својим грађанима и која може заузети своје мјесто као одговорна и продуктивна чланица шире породице држава, требати дуже вријеме.

Успјех ће доћи, до сада је урађено толико да се то може гарантовати, али ће доћи спорије и коштат ће више.

Због народа Босне и Херцеговине и због међународне заједнице, дипломате морају наћи разумно рјешење за спор око Међународног кривичног суда – рјешење које ће омогућити мисији УН-а у БиХ да настави са својим значајним послом.

Падду Асхдоџн, бивши лидер Либерално-демократске странке у Британији, обавља дужност Високог представника међународне заједнице у Босни и задужен је за имплементацију Даутонског мировног споразума.